

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА РЕГІОНАЛІСТИКИ

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

**Водні ресурси, їх охорона і правові питання
використання**

Вид дисципліни (за компонентом ОП): обов'язкова

Освітньо-професійна програма: Гідрометеорологія

Спеціальність: 103 Науки про Землю

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

**Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за
вказаною освітньо-професійною програмою:** географічний

Мова навчання: українська

Розробники: Сівак Володимир Карлович, асистент кафедри географії
України та регіоналістики

Профайл викладача (-ів)

[http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data\[7403\]\[caf_pers_id\]=2018&commands\[7403\]=item](http://www.hydroecology.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/02personnel&data[7403][caf_pers_id]=2018&commands[7403]=item)

Контактний тел. 0506711947

E-mail: v.sivak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації Очні консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна «Водні ресурси, їх охорона і правові використання» є одним із основних курсів в системі підготовки фахівців водного господарства.

2. Мета навчальної дисципліни: вивчення механізму використання та управління водними ресурсами в умовах сталого розвитку водного господарства, особливостей споживання водних ресурсів різними галузями господарства, методології встановлення рівня антропогенного навантаження на водні ресурси та розробки комплексу заходів щодо їх охорони з метою стабілізації навколишнього природного середовища.

3. Пререквізити. Загальна гідрологія і методи гідрометеорологічних вимірювань, океанологія, небезпечні гідрологічні явища, водне господарство України, гідрологія озер та водосховищ, водний кадастр і водний фонд України, гідрометрія і облік стоку, регіональні проблеми використання вод, гідрологія гірських областей.

4. Результати навчання

Відповідно до освітньої програми, студент повинен набути:

загальних компетентностей:

- Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
- Вміння спілкуватися із нефахівцями, певні навички викладання.

фахових компетентностей:

- Здатність збирати, обробляти та інтерпретувати кількісно і якісно дані з різних джерел.
- Усвідомлення зобов'язань спеціалістів в області наук про Землю перед людством та усвідомлення ролі наук про Землю в сталому розвитку людства.

програмних результатів навчання:

- Здатність пошуку оптимального господарського рішення з використанням нормативної та прогностичної інформації.
- Здатність визначити і сформулювати проблеми, які безпосередньо стосуються рішень менеджменту у сфері Наук про Землю.

Завдання курсу:

- надати студентам необхідні теоретичні та практичні знання для раціонального використання водних ресурсів;
- сформувати у студентів фундамент практичних знань для подальшого використання їх у основних профільюючих дисциплінах спеціальності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- права та обов'язки водокористувачів;
- організаційно-економічні заходи;
- стандартизацію та нормування використання і охорони вод.

вміти:

- розрахувати запаси водних ресурсів у межах басейну річки, обґрунтувати склад учасників водогосподарського комплексу та визначити екологічний стан басейну річки за рівнем антропогенного навантаження;
- оцінити якість поверхневих та підземних вод, стан водних екосистем та спроектувати комплекс заходів щодо їх поліпшення;
- встановити джерела забруднення поверхневих вод, провести їх інвентаризацію та розробити комплекс водоохоронних заходів; розробити паспорт річки, басейнову або галузеву схему комплексного використання та охорони водних ресурсів, проект ГДС;
- обґрунтувати необхідність створення гідрологічних природно-заповідних об'єктів, розробити режим їх охорони.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	4	7	8	240	45	45			150		іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				с.р.
л		п	лаб	інд		
1	2	3	4			
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Водні ресурси, їх баланси та особливості використання.					
Тема 1. Водні ресурси. Їх значення в житті людини. Класифікація водних ресурсів.	22	4	4			14
Тема 2. Законодавча база регулювання і раціональне використання водних ресурсів.	22	4	4			14
Тема 3. Водний баланс як метод вивчення водних ресурсів	20	4	2			14
Тема 4. Компетенція органів влади в галузі регулювання водних відносин.	22	4	4			14
Тема 5. Особливості використання водних ресурсів.	20	4	2			14
Тема 6. Контроль за використанням та охороною вод і відтворенням водних ресурсів. Державний облік вод.	22	4	4			14
Тема 7. Водне господарство. Водогосподарські комплекси.	22	4	4			14
Разом за ЗМ1	150	28	24			98
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Гідрологічне забезпечення та обслуговування галузей економіки.					
Тема 8. Економічне регулювання	22	4	4			14

раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів.					
Тема 9. Боротьба із шкідливою дією вод.	22	4	4		14
Тема 10. Охорона водних ресурсів в контексті сталого розвитку.	24	5	5		14
Тема 11. Охорона та правовий режим використання водних ресурсів	22	4	4		14
Разом за ЗМ 2	90	17	17		52

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Водні ресурси Світу та України	28
2.	Умови формування водних ресурсів	28
3.	Водогосподарські комплекси	28
4.	Види регулювання водних ресурсів	28
5.	Заходи щодо боротьби зі шкідливою дією води	28
6.	Нормативно-законодавчі документи у галузі водного господарства	10
7.	Всього	150

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Усні опитування, реферати, тестування.

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, практична робота) відповідь студента та ін.

Іспит.

Засоби оцінювання: контрольні роботи, стандартизовані тести, реферати.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;
- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка	Сприяючий характер діяльності студента
„відмінно” 90–100 балів / A	Виставляється у випадку, коли студент вільно і у повному обсязі володіє програмним матеріалом курсу. При відповіді показана обізнаність із основними теоретично-методичними аспектами науки, розуміння сутності і напрямів застосування знань. Студент вміє вирішувати завдання, пов’язані з практичними роботами.
„добре” 80–89 балів / B	Студент допускає окремі похибки і неточності, які не впливають на загальну стрункість знань і свідчать про розуміння студентом теоретичного, методичного і практичного матеріалу.
„добре” 70–79 балів / C	Студент добре володіє матеріалом, але допускає окремі похибки і неточності, які не впливають на загальну якість знань і свідчать про розуміння студентом теоретичного, методичного і практичного матеріалу.
„задовільно” 60–69 бали / D	Добре володіючи програмним матеріалом курсу, студент неповно розкриває спеціальні питання, закономірності, не зовсім точно трактує поняття і терміни. Прикладні завдання виконуються загалом методично правильно, однак спостерігаються значні розбіжності у кінцевих результатах. Загалом студент володіє мінімальними знаннями, які дозволяють у майбутньому виконувати свої фахові функції.
„задовільно” 50–59 балів / E	Володіючи програмним матеріалом курсу на достатньому рівні, студент неповно розкриває спеціальні питання, закономірності, не зовсім точно трактує поняття і терміни. Прикладні завдання виконуються загалом методично правильно, однак спостерігаються значні розбіжності у кінцевих результатах. Загалом студент володіє мінімальними знаннями, які дозволяють у майбутньому виконувати свої фахові функції.
„незадовільно” (з можливістю повторного складання) 35–49 балів / FX	Студент не володіє спеціальною термінологією, не розуміє значень конкретних теоретичних, методичних і прикладних питань. Визначення основних характеристик і параметрів, при застосуванні методів дослідження здійснюється невірно, наявне нерозуміння сутності явищ. Обсяги теоретичних знань і практичних навиків такого студента недостатні для виконання фахових обов’язків.
„незадовільно” (з обов’язковим повторним курсом) 1–34 бали / F	Студент не розуміє елементарних понять з дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів (іспит)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	7	40	100

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

8.1 Базова (основна)

1. Водний кодекс України
2. Грищенко Ю.М. Комплексне використання та охорона водних ресурсів. (Навч. посібн.) – Рівне, 1997. – 247 с.
3. Державні санітарні правила і норми «Вода питна. Гігієнічні вимоги до якості води централізованого господарсько-питного водопостачання» (Затв. наказом Мін. охорони здоров'я України від 23.12.1996, №383)
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р.
5. Закон України «Про питну воду та питне водопостачання» від 10.01.2002, № 2918-14.
6. Зміни і доповнення до Водного кодексу України, що внесені Законом України від 21.09.2000, №1990-110
7. Кирилюк О.В., Сівак В.К. та ін. «Гідрологія річок» навчальний посібник. Чернівці, ЧНУ, 2019 – 304 с.
8. Система державного водного кадастру, Кирилюк М.І., Чернівці, ЧНУ. 2011 – 120 С.
9. Ющенко Ю.С. Гринь Г.І. та ін.. Загальна гідрологія: Навчальний посібник. – Чернівці: Зелена Буковина. – 2005. – 368 с.
10. Яцик А.В. Водогосподарська екологія: у 4 т., 7 кн. – К.: Генеза, 2003. – Т. 1, кн. 1-2. – 400с.

8.2 Допоміжна

1. Бугайова Т.І. Рекорди географії. Тасмниці планети Земля. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2006. – 288 с.
2. Методика розрахунку ГДС речовин у водні об'єкти зі стічними водами ВДПВО, м. Харків.

9. Інформаційні ресурси

Бібліотеки, інтернет, електронні книги.